

Vatten- och avloppsverksamheten i Region Gotland 2015

Omslagsbild: Intagsledning vid Herrviks avsaltningsverk
Teknikförvaltningen, Region Gotland, mars 2016

Förvaltningsberättelse

Region Gotlands vatten- och avloppsverksamhet ansvarar för produktion och leverans av vatten till abonnenter, samt rening och hantering av spillvatten och dagvatten inom fastställda verksamhetsområden och för abonnenter anslutna enligt avtal.

Resultat 2015

Det ekonomiska resultatet för år 2015 uppgick till -763 tkr (11 793 tkr).

I resultatet ingår periodiserade anläggningsavgifter med 7 094 tkr (6 560 tkr) samt ränta på balanserade anläggningsavgifter med 6 177 tkr (5 920 tkr).

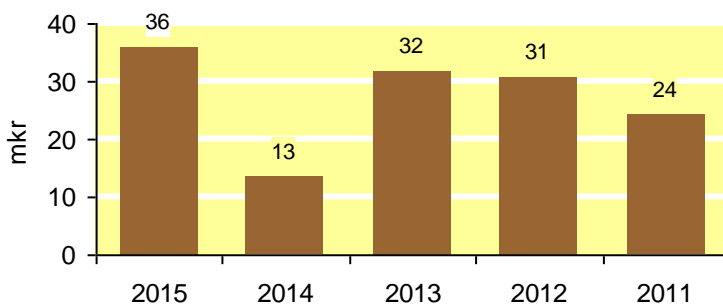
Resultaträkning 5 år

	2015	2014	2013	2012	2011
Resultat, mnkr	-0,8	11,8	5,2	4,7	-2,3
Eget kapital, mnkr	0	17,9	6,1	-1,8	-6,5

Anläggningsavgifter

Under året inbetalades 35,7 mnkr (13,4 mnkr) i anläggningsavgifter från nyttillkommande abonnenter. Dessa balanserades för successiv resultatföring. Totalt finns balanserade anläggningsavgifter med 186,8 mnkr (158,2 mnkr) vid utgången av 2015. Den periodiserade intäkten från anläggningsavgifter var 7,1 mnkr och ränta 6,2 mnkr. Utvecklingen av inkommande anläggningsavgifter redovisas nedan för perioden 2011-2015.

	2015	2014	2013	2012	2011
Anläggningsavgifter, mnkr	35,7	13,4	31,8	30,6	24,3

Redovisningsprinciper

Enligt vattentjänstlagen skall VA-kollektivet redovisas skilt från annan skatte- och avgiftsfinansierad verksamhet. Detta innebär att ett separat bokslut med resultat- och balansräkning skall upprättas.

Från år 2016 redovisas det egna kapitalet som förutbetalda intäkter. De totala förutbetalda intäkterna uppgår i bokslutet 2015 till 11 875 tkr och utgör en fond för framtida investeringar för VA-verksamheten. Fonden skapas med stöd av Vattentjänstlagen §30 samt rekommendation nr 18 från Rådet för kommunal redovisning.

Anläggningsavgifter balanseras som skuld till kollektivet och resultatförs genom periodisering under avskrivningstiden (f.n. 25 år).

Interna intäkter och kostnader har eliminerats med 64 870 tkr.

Overhead- och administrationskostnader

I nedanstående tabell redovisas de OH-kostnader och administrativa kostnader som redovisats mot VA-verksamheten.

	2015	2014	2013	2012	2011
Gemensamma kostnader OH, tkr	5 465	6 690	4 756	3 134	2 402
Debiteringstjänster/kundtjänst, tkr	1 801	1 362	1 662	1 514	3 040
Serviceförvaltningens kravverksamhet, tkr	97	97	97	157	175
Del av internt avkastningskrav, tkr	0	0	0	0	100
Totalt, tkr	7 363	8 149	6 515	4 805	5 717

De gemensamma "overhead" kostnaderna utgörs av förvaltningsövergripande kostnader såsom ledning och gemensamma köpta tjänster. Dessa fördelas på samtliga verksamheter.

Måluppfyllelse

Tillgänglighet till VA-system skall vara 100%

- Inga längre avbrott av vattenleveranserna har skett under året dvs. målet 100% tillgänglighet har uppnåtts.

Kundnöjdhet avfallshantering och VA-försörjning skall överstiga 80%

- Vatten- och avlopp, får omdöme 68 (62) mot kommungenomsnittet som är 78.
- Tolkningen av omdömet är att gränsen för "nöjd" är 55 och över 75 tolkas som "mycket nöjd".

Omdömet för Vatten- och avlopp visar att man är "nöjd" med verksamheten men att det ligger lägre än genomsnittet och utgör ett förbättringsområde.

Debiterad vattenmängd skall utgöra minst 85% av producerad mängd

- Den debiterade vattenvolymen under 2015 uppgick till 3 439 m³ (3 426 m³), vilket innebär 87,0% av den producerade mängden. Detta värde ligger över målvärdet, men innebär en mindre sänkning jämfört med 2014 då det uppgick till 87,7%.

Verksamheten skall vara helt avgiftsfinansierad och finansieringsgraden skall vara 100% över en 3-årsperiod

- Resultatet för 2015 innebar en finansieringsgrad med 99,5%. Årets underskott redovisas mot det egna kapitalet.

Medarbetar Index, MI 60-100 är ett bra resultat

- Medarbetarindex för VA avdelning är 72 (72).
- Medarbetarindex vid Plan- o utvecklings avdelningens VA-enhet är 44 (49).

Lönesamtal genomförs till 100 %.

- Lönesamtal har under 2015 genomförts till 100 % på Teknikförvaltningen.

Inga anmälningar för diskriminering förekommer.

- Ingen anmälning om diskriminering har förekommit under 2015.
- Enligt medarbetarenkäten har inga personer på VA-avdelning eller Plan- o utvecklings avdelningen blivit utsatta för trakasserier eller kränkande särbehandling från arbetskamrater under 2015. Däremot har en personal blivit hotad från brukare/kund under året.

Vatten med godkänd kvalitet skall produceras och distribueras dygnet runt

- Under 2015 har 842 stycken vattenprover tagits. Ett dricksvattenprov har konstaterats otjänligt p.g.a. lukt. Provet godkändes vid omprov.

Alla reningsanläggningar skall uppfylla ställda krav

- Under 2015 har reningsverken i Visby, Klintehamn samt Slite fungerat bra. Resultatet av utsläppskontrollen visar på god funktion på reningsverken. Årsmedelvärdet kan hållas för totalfosfor och syreförbrukande ämnen.
- Under 2015 har den totala reduktionen av syreförbrukande ämnen varit 98 % (97,9%) samt för totalfosfor 97% (95,8,0%) vilket kan anses som en god rening. Totalt har ca 6,1 miljoner kubikmeter spillvatten behandlats.
- Andelen godkända verk som klarar utsläppsvärden samt reduktionskraven enligt villkoren (av totalt alla 26 anläggningar) har under 2015

uppgått till 84% (78%). En förklaring till resultatet är att flertalet reningsverk har olika villkor och utsläppskrav

Genomförande av VA-utbyggnadsplanen skall vara 100%

Under år 2015 har utbyggnaden enligt VA-planen fortsatt att halka efter bland annat beroende på överklaganden av upphandlingar.

Viktiga händelser under året 2015

Sveriges modernaste vattenverk är Fårösunds vattenverk, vilket blev klart i juni. Det är drivet med solceller och råvattnet hämtas främst från Bästeträsk. Vattenverket har en hög automatisering och försörjer både Fårösund och Bungenäs med dricksvatten.

Renoveringar av VA-ledningsnätet har skett periodiskt på bland annat södra Gotland. Bland annat har gamla eternitledningarna bytts ut och ersatts av grövre ledningar i annat material.

I Kappelshamn har ca 750 meter ny ledning för dricksvatten lagts ned och färdigställt. Spillvattenledningarna har under året åtgärdats med hjälp av så kallad relining (invändig renovering av rörledningarna med det gamla röret kvar).

Katthammarsviks reningsverk är under utredning och en arbetsgrupp arbetar med den framtida driftoptimeringen. Vattenförsörjningen till Östergarnslandet är tänkt att vara klart till juli 2016.

Året har haft liten nederbörd vilket har medfört mycket låga grundvattennivåer i våra viktigaste vattentäkter.

Ett stort antal vattenläckor på dricksvattennätet har uppstått under året. Trenden de senaste åren är att omfattningen av vattenläckor ökar.

Ombyggnation av Sudersands reningsverk, som har fått biologisk rening med sk bärarmaterial. Infiltrationsbädden som tar emot utgående vatten är omgrävd för att få ökad kapacitet. Närrens reningsverk har även det renoverats.

Ombyggnation av Klintehamns reningsverk har projekterats under året. Visby reningsverk har investerat i nya energisnålare blåsmaskiner. Mottagningsstationen vid Visby reningsverk för tömning av tankar från husbilar/husvagnar har byggts om och färdigställt.

Investeringsredovisning 2007-2015

	2015	2014	2013	2012	2011	2010	2009	2008	2007
Investeringsutgifter, mnkr	57,1	67,8	56,6	53,4	69,9	35,7	77,1	49,9	81,3

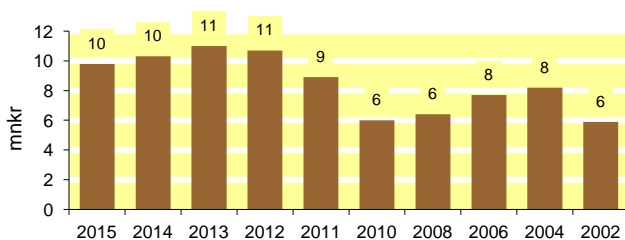
Den sammanlagda investeringsvolymen under året uppgick till 57,1 mnkr. Projekt bedrevs enligt VA-planen med omfattande utbyggnad av ledningsnät samt inom befintliga verk och anläggningar för vattenproduktion och avloppsrening. De stora investeringsprojekten inom VA-verksamheten redovisas i nedanstående tabell.

Projekt	Budget 2015, tkr	Utfall 2015, tkr	Avvikelse, tkr
Herrvik vattenverk, Östergarnsland	19 800	12 892	6 908
Fårösund vattenverk	8 246	8 617	-371
Slamplatta, Visby	7 610	6 671	568
Ledningsutbyggnad	1 500	2 464	-964
Sanering VA-ledningsnät	1 640	5 714	-4 074
Ombyggnad vattenverk	1 000	2 499	-1 499
Klintehamn Avloppsreningsverk	10 813	3 408	7 405

Underhåll ledningsnät

Underhållskostnaderna på ledningsnätet uppgick till totalt 9,8 mnkr år 2015 (10,3 mnkr). Detta indikerar en ökande trend som stabiliserats runt 10 mnkr de senaste åren. Åtgärderna utgörs främst av akuta reparationsåtgärder. I nedanstående diagram redovisas underhållskostnader för perioden 2002-2015.

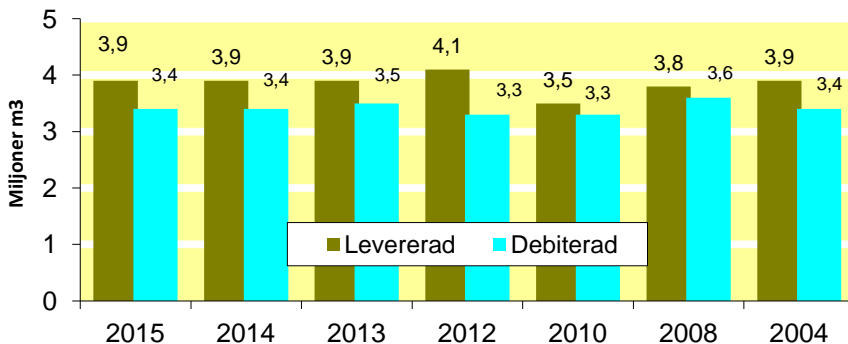
Underhållskostnader ledningsnät:

Vattenleveranser och debitering

De levererade volymerna låg kvar på 3,9 miljoner m³ även för år 2015, liksom åren 2014 och 2013. Den debiterade (förbrukade) volymen var 3,4 miljoner m³. Debiteringsgraden minskade därmed något från 87,7% för år 2014 till 87,0% år 2015.

Levererad resp. debiterad vattenvolym 2004-2015:

Utveckling på sikt

År 2015 har haft liten nederbörd vilket har medfört mycket låga grundvattennivåer i våra viktigaste vattentäkter. Tingstäde vattenverk har inte kunnat stängas av på hösten utan har varit i drift. År 2016 kan bli ett mycket besvärligt år för dricksvattenförsörjningen.

Totalt 7 646 m³ dricksvatten kördes under sommartid till Fårö och Östergarnslandet. Jämfört med 2014 så har vattenkörning till Fårö ökat med 46 % och för Katthammarsvik inklusive Herrvik har fördubblats.

Samarbetsprojektet med Sveriges geologiska undersökning (SGU) kring möjligheten att anlägga våtmarker i anslutning till dricksvattentäkter är inlett efter beslut i TN i december.

När det gäller förvaltningens arbete med vattenskyddsområden har ett överklagande av Visby vattenskyddsområde inkommit. Ärendet skickades under sommaren vidare till regeringen för prövning och den rättsliga processen pågår ännu. Det bedöms som viktigt att få sakärendet klargjort inför det fortsatta arbetet med att skydda Gotlands vattentäkter. Arbetet med inrättandet av vattenskyddsområden kring Roma, Bästeträsk, Träkumla och Burs pågår även under år 2016.

Resultaträkning 2015

Tkr

	Budget	Utfall	Avvikelse
INTÄKTER			
Taxor och avgifter	-140 038	-144 498	4 460
Bidrag	-100	-561	461
Summa intäkter	-140 138	-145 059	4 921
KOSTNADER			
Material, inventarier	5 953	15 353	-9 400
Entreprenad, köp av verksamhet	21 045	18 816	2 229
Konsulter	8 525	7 833	692
Personalkostnader	30 534	28 336	2 198
Personalomkostnader PO	9 634	11 186	-1 552
Förbrukningsmaterial	6 456	6 567	-111
Övriga verksamhetskostnader	12 788	12 528	260
Summa kostnader	94 935	100 619	-5 684
Avskrivningar byggnader	25 825	25 825	0
Avskrivningar maskiner och inventar	0	0	0
Summa avskrivningar	25 825	25 825	0
Verksamhetens nettokostnader	-19 378	-18 615	-763
Intern ränta intäkter	-6 177	-6 177	0
Intern ränta kostnader	25 555	25 555	0
Årets resultat	0	763	-763
INTÄKTSFINANSIERINGSGRAD	100,0%	99,6%	-0,4%

Balansräkning 2015

tkr

	Not	2015	2014
Anläggningstillgångar			
Mark, byggnader och tekniska anläggningstillgångar		683 149	651 890
Maskiner och inventarier		0	0
Finansiella anläggningstillgångar	1	374	434
Summa anläggningstillgångar		683 523	652 324
Omsättningstillgångar			
	2	25 325	41 351
Summa tillgångar		708 848	693 675
Eget kapital, avsättningar och skulder			
Eget kapital	3	0	17 934
- därav årets resultat		-763	11 793
Avsättningar	4	4 719	4 428
Långfristiga skulder	5	683 149	651 890
Kortfristiga skulder	6	20 980	19 423
Summa eget kapital, avsättningar och skulder		708 848	693 675
Ställda panter och ansvarsförbindelser			
Pensionsförpliktelser intjänade före 1998		11 343	11 797
- därav särskild löneskatt		2 215	2 303

Verksamhetsmått resp. nyckeltal

	2015	2014	Differens
Vattenverk Visby, m ³ producerad/levererad	2 457 493	2 478 029	-20 536
Vattenverk övriga, m ³ producerad/levererad	1 463 710	1 475 063	-11 353
Renat avloppsvatten i Visby, m ³	3 071 006	3 303 235	-232 229
Renat avloppsvatten övriga Gotland, m ³	3 033 159	2 975 765	57 394
Underhållskostnader ledningsnät, mnkr	9,8	10,3	-0,5

Noter

Not 1 – Finansiella anläggningstillgångar, tkr

	2015	2014
Andel av pensionsmedel	0	0
Lån till fastighetsägare för anläggningsavgifter	374	434
Summa	374	434

Not 2 – Kortfristiga fordringar, tkr

	2015	2014
Kundfordringar	7 570	9 269
Mervärdesskatt	2 646	4 312
Kortfristig del av lån för anläggningsavgifter	114	167
Kortfristig placering andel av pensionsmedel	746	711
Övriga kortfristiga fordringar	14 250	26 891
Summa	25 325	41 350

Not 3 – Eget kapital, tkr

	2015	2014
Ingående eget kapital	17 934	6 141
Justering för högt redovisat kapital	-296	0
Justering egen finansiering investering	-5 000	
Justering omklassificering EK till långfristig skuld	-11 875	
Årets resultat	-763	11 793
Utgående eget kapital	0	17 934

Not 4 – Avsättningar, tkr

	2015	2014
Avsättning för pensioner	3 798	3 564
Avsättning för särskild löneskatt för pensioner	921	864
Summa	4 719	4 428

Not 5 – Långfristiga skulder, tkr

	2015	2014
Långfristiga lån	484 432	493 675
Investeringsfond	11 875	0
Förutbetalda anläggningsavgifter	186 842	158 215
Summa	683 149	651 890

Not 6 – Kortfristiga skulder, tkr

	2015	2014
Leverantörsskulder	11 990	12 278
Mervärdesskatt	1 893	2 317
Semesterlöneskuld	3 152	2 758
Pensionskostnad individuell del	1 553	1 131
Interimsskulder	2 394	939
Summa	20 980	19 423

Teknikförvaltningen

Telefon 0498-269000

www.gotland.se